

(Folytatás az 1. oldalról)

de bővítésről és a személyzeti létszám emeléséről nem történt kielégítő gondoskodás. Tulzsfűlöt a Bőr-klinika is.

A taggyűléseken javaslatok, észrevételek sokasága vetődött fel, igazolva azt a tételt, hogy a párttagsággal és a pártönkívűléssel való tanácskozás szakadályos kapcsolat a legjobb út a tömegek véleményének megismeréséhez. Pártunk gyakorlati politikájának, belső munkájának tökéletesebbé tételéhez.

A taggyűlések határozatokat hoztak a fogyatékosok kiküszöbölésére. Jó volt a Jogi Karon bevezetett határozati javaslat, kár, hogy nem terjedt ki a pártmunka egészére: így a kollektív vezetés módszerének konkrét alkalmazására, az ajluról jövő bírálat elősegítésére stb. A Bölcsészkaron a határozati javaslat kiterjedt a taggyűlések eredményes előkészítésére, a taggyűlési határozatok végrehajtásáról történő beszámolóra, a vezetőségi ülések elvi színvonalának emelésének módjaira, a kollektív vezetés biztosítására, a tömegekkel és az állami vezetéssel való kapcsolatot eredményesebbé tételére. A legfőbb határozati javaslatnak azonban az volt a hibája, hogy felvetették ugyan a megoldandó problémákat, de a megoldás módjaira nem mutattak rá. Ennek következtében csak kevesen szóltak hozzá a határozati javaslatához.

Egyes alapszervezetekben a tagság aktivitása nem volt kielégítő, csak a funkcionáriusok és az állandóan szereplő tagok szóltak hozzá. A Pedagógiai Főiskolán a tagságnak csak egyharmada, a TTK matematika- és alapszervezetében csak a fele jelent meg.

Általában hiba volt, hogy a taggyűlések alig foglalkoztak a DISZ-munka kérdéseivel és a tanév megindulásával kapcsolatos oktatási problémákkal. Alig vetődött fel a marxizmus-leninizmus tanszék, a Katonai Tanszék munkájának segítése és az orosz oktatás támogatásának kérdése.

Összefoglalóan megállapítható, hogy a rendkívüli taggyűlések komoly eredményeket hoztak a hibák feltárása, megvitatása tekintetében. Hiányzott azonban a taggyűlések elvi-irányító jellegének érvényesülése. Mindenekelőtt taggyűléseink mozgósító erejét kell növelnünk, hogy a taggyűlések valóban a pártmunka új lendületének forrásai legyenek, hogy dolgozó népünk gazdasági és kulturális életszínvonalának állandó emelésében a kommunizmus élénjáró, áldozatos munkájának szüntelen ösztönzőivé váljanak.

A Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karának problémáiról

Rövid idővel Nagy Imre elvtársnak a kormány programját ismerető beszéde után, amely többek között jogéletünk kérdéseire is kitért és e területen is irányt mutatott, megjelent a „Szegedi Egyetem” hasábjain Bónis György professzor tollából egy cikk, amely a szegedi Jogi Kar kérdéseit tárgyalta. Feltárta a kar nehézségeinek egy részét egészen nyíltan, másrészt éreztette a sorok között, hogy úgy érzi, a kar kedvezőtlen helyzetben van, elhanyagolt állapotú a hatalmas Természettudományi Karhoz és az ugyancsak fejlett Bölcsészettudományi Karhoz viszonyítva. Miután a Tudományegyetemet két év óta vezetem, úgy érzem, e cikk egyben kritika felel, általában az egyetemi vezetés irányában a Jogi Kar elhanyagolása miatt. A felvetett s még inkább a kimondatlan problémák akkor mérgesednek el, ha nem beszélünk rólok őszintén. Éppen ezért nyíltan kívárok e kérdésekkel foglalkozni, mint az egyetem vezetője és mint kommunista.

A kérdést úgy lehetne feltenni: *Ethanyagoltuk-e valóban a Jogtudományi Kart, vagy csupán nem tekintettük súlyponti karnak az egyetemen? A másik kérdés, amelyet feltehetünk önmagunknak: arányban volt-e a jogi kar fejlesztése egyetemünk többi karjának fejlesztésével? A harmadik kérdés, amely szorosan összefügg az előző kettővel: kedvezőtlenebb volt-e a Jogi Kar helyzete a szegedi Egyetemen, mint amilyen megbecsülésnek általában a közelmúltban országunkban a jogi tudományok örvendtek.*

A Horthy-rendszer egyetemünk volt azok, ezek között elsősorban a mérnökképzés, az orvosképzés, a tudományegyetemi végzettség, a képzés, a tanárképzés, amelyek a hallgatóknak igen kemény munkával kellett kiharcolniuk a tandíjmentességet és ezáltal a továbbtanulás lehetőségét. Ezután következett az ÁDOB, a díjtalan gyakorlatosság, a fizetésellenes tanárségesség, egészen a fizetésellenes adijankusságig. Sokan magántanítványokat, elemista és polgáriista gyermekeket tanítottak kosztért, hogy ne éhezzenek. 4-5 esztendő, szinte emberfeletti megfeszített munka kellett az egyetem elvégzéséhez akkor, ha nem álltak jó családi összeköttetések, vagy biztos tőke az ember háta mögött. Hasonlóan súlyos volt a Bölcsészettudományi Kar tanárhallgatóinak helyzete is, azzal a különbséggel, — amely azonban nem enyhítette problémáikat, — hogy könnyebben nyerték el vizsgáikon a jeles osztályzatot, mint a TTK, szakos hallgatói. Mi volt ezzel szemben a joghallgatók sorsa? Ok voltak az egyetem krámje, akiknek nem kellett előadásra járniuk, állásban voltak az erőtlenségi percétől fogva, nem kellett a fejuket törniük akár csak tudományos részleteredmény elérésén is a doktori cím megszerzése érdekében.

Annak ellenére, hogy az egyetemre nem járt hallgatók és a szigorlati díjért helyenként versenyző professzorok — tisztelet a kivételnek — együttműködéséből aligha születhetett komoly szakképzés, mégis a jogi diplomások jutottak a közélet minden vezető pozíciójára, hiszen a jelszó az volt: „Jogász-ból minden lehet, a jogász minden posztot a legjobban megfelel.” Míg az orvosi, a természettudományi és a bölcsészettudományi karon a professzorátus elérése igen jelentős tudományos munka árán történt meg és az a feudális rendszer lehetőségei között senki számára nem volt könnyű, ugyanakkor beosztott jogászok egyetemi katedrát kaptak anélkül, hogy bizonyították volna már előre tudományos képességeiket. Nem lehet csodálkozni, ha ezek az élmények a dolgozó

magyar értelmiség körében még elég elevenek és ha nem tudják egyik évről a másikra elhinni, hogy az a joghallgató, aki eddig kevés munka árán jutott diplomához ugyanolyan komoly szakemberré válik, mint a véres verejtékkel eredményeket elért mérnök, orvos-tanárhallgató.

Ezek azok a pszichológiai tények, amelyek az ország közvéleményében a jogtudományok megbecsülését a felszabadulásig nem növelhették. A felszabadulás, a Szovjetunió példamutatása, a szocializmus mindent átforgató hatalmas ereje nem mult el nyom nélkül a jogtudományi karok fölött sem. A multban politikailag exponált professzorok lemorzsolódtak, a jószándékú professzorok elfogadták a párt vezetését és igyekeznek teljes erejükkel kormányzatunk oktatási politikáját keresztülvinni. *A professzortus és a felnövekvő tanármérszék évek hosszú munkájával hozzászóltak a hallgatókhoz, hogy előadásokra járjon és ma már lassan kihál a mező jogász. Mindez a pozitív változás nem tudatosított azonban még eléggé tömegben az előbb említett okokat fogva. A jogi pálya perspektívája a multban lényegesen volt, a felszabadulás után elhalványodott. Úgy látszott, hogy a természettudományos és más, műszaki, orvosi stúdiumok lényegesen nagyobb megbecsülést szereznek annak, aki elvégzi őket, mint a jogi diploma. Ne feledjük, hogy a felszabadulás után nem közvetlenül szünt meg a formális egyetemi kiképzés a jogi karon. A mult emlékei miatt tömegünk évekig nem vették komolyan a jogi pályát, nyújtotta lehetőségeket és ez az oka annak, amit Bónis professzor joggal panasol cikkében, hogy a leggyengébb hallgatóság került a jogtudományi karra.*

Nagy Imre elvtárs beszéde világosan megmutatta az új szocialista jogtudomány művelőinek jogos és megérdemelt helyzetét a népi demokráciában. Ez az útmutatás hatott és ha eredményes volt, ha az idén a jogi kar hallgatósága már jobb átlageredménnyel startolt az egyetemre, úgy ez a kormányprogram mellett a jogi professzoraink a közelmúltban kifejtett konstruktív munkájának eredménye.

A fejlődő munkára válasz a kormányzat részéről a tanszemélyzeti létszám alakulása a karon, 1950-ben 22 főből állott, ma 30 főt tesz ki. A tanulmányi eredmény 1950-51. tanévben 3.82 kari átlag, 1951-52-ben 4.05, 1952-53-ban 3.74. Az utóbbi szám nem zuhanást jelent az előző 4 feletti átlaghoz, hanem azt bizonyítja, hogy a jó átlag akkor még nem volt realitás a jogi karon, mint ahogy többi tudománykarainkon sem volt egészen az. A fokozódó jó munkát nyomom kísérő a fokozódó megbecsülés. Az elmúlt év decemberében 4300 forintot, februárban 17.400, júniusban 21.800 forintot osztott ki a jogtudományi kar akadémia a legjobb tanszemélyzeti dolgozók között.

A munka intenzívebbé válásával lépést tartott a kar alapterületének és légtérfogatjának az emelkedése. A Szegedi Tudományegyetem 1954. évi beruházási tervében első helyen állította be a jogtudományi kar épületének emeletráépítését. Meg kell jegyeznünk, hogy az alapterület 50 százalékkal történő emelkedése 1951-52-ben történt és a jelenleginél 50 százalékkal nagyobb munkaterület fog rendelkezésre állni az emeletráépítés megvalósítása esetében. Úgy véljük, hogy ezek a számok nem az elhanyagoltságot, hanem a kar szerény hallgatói létszámával arányos fejlődési tendenciát fejezik ki.

Vajon aránytalan-e ez a fejlődés a TTK vagy a BK fejlesztésével szemben? A TTK hallgatóinak lét-

száma felszabadulás óta mintegy 5-szörösére emelkedett. Nem véletlen, ha ezzel lépést kellett tartania az épületek, laboratóriumok befogaadó-képességének is. A szocialista állam minden jogos igény kielégítőséget biztosítja, ha az a dolgozó tömegek, a nép érdekében történik. Népköztársaságunk bizalmat kíván elsősorban értelmiségi dolgozóinktól és e bizalom kikristályosodása a terv. A TTK 1949-ben tervezte meg a maga Béke-épületét, az 1952-ben valósult meg. 1952. szeptembere előtt nem bukkantunk nyomára a jogi kar méreteinek megfelelően előre benyújtott fejlesztési tervnek. Az 1952. őszén bejelentett emeletráépítési igény 1953-ban bekerült a tervbe és ha rajtunk múlik, 1954-ben megvalósul. Úgy hisszük, az Állam és Jogtudományi karnak is korábban kellett volna felismernie a reális tervezés módszereit és akkor valószínűleg hamarabb kielégítést nyert volna minden, ma még meg nem valósult igény.

Az Állam és Jogtudományi Kar panasolja, hogy kevés megbecsülésben volt eddig része. Úgy hisszük, a megbecsülés arányban fog állni azzal az oktató és tudományos tevékenységgel, amelyet a Kar tanárai kifejtettek és ez igen örvendetes fejlődést árul el. *Mig 1950-ben mindössze 4 publikáció jelent meg a kar tagjainak tollából, addig 1952-ben már 12 és 1953-ban a harmadik negyedén még meg sem kezdődött, már 9 közleményük látott napvilágot, ezek között Schulthész Emil, Buza László, Bónis György és Martonyi János értékes dolgozatai. A kar hallgatósága olyan mértékben nyert megbecsülést, olyan mértékben állja ki a versenyt a többi kar hallgatóságával, amilyen mértékben elismeréssel tud lenni a közönségi színpadon, a munkafegyelmében, a helytállásban. Az Állam és Jogtudományi Karon kiváló módszertani munka folyik napjainkban; Bónis professzor e téren országos megbecsülésre tett már szert.*

Kérdés tehát, hol mutatkozik meg a jogi kar elhanyagoltsága, túl az említett terhes multbeli örökség árnyékán s az ebből fakadó objektív nehézségeken?

E gondolatok őszinte elmondása egyáltalában nem azt jelenti, mintha el akarnám hártani annak felelősségét, hogy korábban magamtól, mint az egyetem vezetője nem kezdeményeztem a jogtudományi kar káderfejlesztésének és területnövelésének kérdését. Kétségtelen, hogy minden állami vezető valamely tudománykar professzora s annak a tudománykarnak a problémáit határozottabban világosabban látja, mint a többi karét. Az is emberi gyengeség, hogy mindenki a saját problémáját érzi a legsúlyosabbnak és ettől állami vezetőink sem függetleníthetik magukat tökéletesen, mert emberek. Tény az, hogy a jogi kar nehézségein segítenünk csak több éves kitarató, jó munka eredményei alapján lehet. A népi demokrácia bizalommal van azokkal szemben, akik nehéz körülmények között jó eredményeket értek el. Meg vagyok győződve arról, hogy a szegedi jogi kar fejlődését a kormányzat és a párt épp olyan világosan látja, mint ahogy mi látjuk a minőségi ugrást a Horthy-rendszer mezőgazdasági és a jelen üntudatos szocialista jogász fiataljai között. *Mindezt meg fogunk tenni az Állam és Jogtudományi Kar jogos igényeinek tervszerű kielégítése érdekében, de magának a karnak is objektíven és mindenféle kisebbségi érzéstől függetlenül a mult hibáinak realitás nézésével és az ebből eredő teherterhelés önkritikai felmérésével kell mérlegelni saját helyzetét és a népi demokráciába velet rendíthetetlen bizalommal kell megterveznie a jövőjét.*

Fodor Gábor rektor

a kémiai tudományok doktora

Az elsőéves hallgatók marxista szeminárium a Jogi Karon

Egyetemi oktatásunk rendszerében nagy fontossága van a marxizmus-leninizmus oktatásának. Ezt bizonyítja Sztálin elvtársnak ezzel kapcsolatos megállapítása, melyet a XVIII. Pártkongresszuson tett: *...van egy tudományág, amelynek ismerete feltétlenül kötelező minden tudományág belsejébe számra — ez a marxista-leninista tudomány, a társadalom fejlődéstörvényeiről, a proletárforradalom építéstörvényeiről, a szocializmus építéstörvényeiről, a kommunizmus győzelmeiről szóló tudomány.*

Az egyetemre került új elsőéves hallgatók érezték ezen szavak je-

hozzászólni az egyes kérdésekhez és elmondani saját véleményüket.

A szeminárium tapasztalatai azt mutatják, hogy a hallgatók az elméleti előadásokon jól megértették a marxizmus forradalmi elméletének elsajátítása és a marxizmus-leninizmus klasszikusainak tanulmányozásánál rájuk háruló feladatokat. Sikertől önbizalmat önteni a hallgatókba, hogy igenis meg tudnak birkózni a marxizmus-leninizmus tárgyának tanulmányozása terén előttük álló nehézségekkel.

Akadnak ugyan egyesek, akik nem jegyzeteltek ki teljesen a kötelező irodalmat, de a többség elég jól felkészült a szeminárium anyag-

I. éves joghallgatók marxizmus szemináriumon

lentőségét és éppen ezért fokozott érdeklődéssel várták az első marxista órát, az első marxista szemináriumot. A hallgatók érthető aggodalommal lépik át az egyetem küszöbét. Sok újat és érdekeset, gazdag távlatot várnak az első előadásoktól. Ugyanilyen érdeklődés töltötte el a Jogi Kar elsőéves hallgatóit is, akik kíváncsiak voltak az első marxista szeminárium lefolyására.

A szeminárium vezetői tisztában voltak az első szeminárium jelentőségével, amely fontos szerepet játszik a marxizmus-leninizmus tárgyának megkedvelésében. Éppen ezért igyekeztek az egyes tanulócsoportokban közvetlen hangulatot kialakítani a marxista szemináriumokon. Ez többnyire sikerült is. A hallgatók elég bátran mertek

gából és mulasztók is megígérték a hiány pótlását és a következő szemináriumon bemutatják a teljes kijegyzetelt anyagot.

A hallgatók feleletei, a szemináriumon való aktív részvételük arra mutatnak, hogy az első elméleti óráknak és szemináriumnak sikerült kellő érdeklődést felkelteni a marxista elmélet tanulmányozása iránt. Meggyőződhetünk a hallgatók, hogy a forradalmi elmélet ismerete nélkül nem lehetnek a szocialista társadalom teljesértékű építői. Ha sikerül az eddig tanúsított felkészültséget és aktivitást a további szemináriumokon is biztosítani, akkor a félévi vizsgák nem fognak csalódást okozni és az oktató-nevelő munka meg fogja hozni gyümölcsseit.

Teendők a pártoktatás megindulásának időszakában

Szeptemberben pártoktatásunk újabb időszaka kezdődik. Az elmúlt év tapasztalatai alapján a hiányzó kiküszöbölésével kell az egyetemi és főiskolai alapszerveknél magasabb nivójú pártoktatást biztosítani.

A pártoktatás követelményeit a következőkben lehetne megállapítani. Az előadásoknak magas ideológiai színvonalúknak kell lenniük és a marxista-ellenes eszmékkel szembeni kérelhetetlen harcot fokoznunk kell. A propaganda szoros kapcsolatban álljon a Szovjetunió megismertetésével, megszerettetésével és a békeért, az ötvenes tervünkért vívott harc mindennapi feladataitól elválaszthatatlannak kell lennie.

A munkásmozgalom harci tapasztalatai megmutatták, hogy a burzsoá ideológia a munkáspártokba is iparkodik behatolni. Ahol a párt ideológiai munkája gyengül, ott a burzsoá ideológia erősödik. Ezért elsőrendű kötelességünk harcolni az ideológiai munka lebecsülése ellen.

A párttagokat a párt szervezeti szabályzata is kötelezi arra, hogy igyekezzenek elsajátítani a marxizmus-leninizmust. Meg kell értetni mind a párttagokkal, mind a pártönkívűléssel, hogy ideológiai tanulások gyakorlati munkájukat könnyíti meg. Tehát amennyi fáradságot jelent a tanulásban, annyit könnyebbséget biztosít a gyakorlatban.

A szervezésnél, az oktató káder kiválasztásánál úgy vélem a fenti szempontok figyelembevétele hozzásegít a jobb eredményekhez. Ezen a ponton az Egyetemi Pártbizottságnak jobb munkát kell végeznie, mint az elmúlt évben.

A pártoktatásra való beosztást feltétlenül össze kell hangolni az egyéb oktatásokkal. Nem szabad előfordulnia annak, hogy egy személy két-három szervezet oktatásába legyen bevonva.

Örvendetesen emelkedik a szakmai továbbképzésben levők száma is. Ezért következetesebben kell végrehajtani a Városi Pártbizottság olyan irányú döntését, hogy szak-

mai tanfolyamot a pártoktatás napján sehol ne tartsanak.

A pártoktatás sikerének egyik biztosítéka az állami vezetők részéről történő hathatós támogatás. Szükséges, hogy az alapszervek és az állami vezetés ilyen irányú együttműködése a jövőben hatékonyabb legyen.

Az elmúlt pártoktatási évad második felében az alapszervek ellenőrző, irányító hatása eredményesnek mutatkozott. A most meginduló pártoktatásunk sokkal eredményesebb lesz, ha alapszerveink már az előszervezés és beindítás munkájától kezdve az ideológiai oktatást egyik legfontosabb feladatuknak tekintik.

Munkásosztályunk létérdeke, a tömegek szocializmusba vetett hite azt kívánja, hogy az elméleti oktatást tovább szélesítsük és nivóját emeljük. Úgyünk legyőzhetlensége dolgozó népünk alkotó erejében, pártunkkal való egybeforrtóságában biztosítva van. Fontos, hogy kapcsolatunk a dolgozók felé éppen az elméleti oktatás sikeres továbbvitelével mélyítsük és szilárdítsuk. Ezért minden pártfunkcionáriusunk és párttagunk úgy segítse ezt az ügyet, mint építő szocializmusunk egyik alapvető kérdését.

Kovács Alajos

RÖVID HÍREK

A Központi Kultúrbizottság a Szegedi Filharmónikusok zenekarának rendezésében októberben hangversenysorozatot indít olesó helyárrakkal az egyetemi hallgatók és dolgozók számára.

A hangversenysorozat egészen a tanév végéig tart és kitűnő programjával, a hangversenyek módszeres sorrendjével nagyban elősegíti majd a zenei művelődést.

Részletes tájékoztatást október elején ad ki a rendezőség.

A Dugonics-téri volt MNDSZ-székház; a hamarosan meginduló átalakítási munkák befejeztével mint egyetemi klubépület áll majd a művelődni, szórakozni kívánó hallgatók rendelkezésére.